

Wstęp

Problem specjalnych potrzeb edukacyjnych dzieci pojawiający się na kolejnych szczeblach edukacji, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, resocjalizacyjnych, terapeutycznych niepokoi społeczeństwa wszystkich krajów świata. Osoby, u których diagnozujemy różnorodne dysfunkcje w funkcjonowaniu o bardzo wąskim lub niezwykle szerokim spektrum nieprawidłowości wymagają specjalnego podejścia pedagogicznego w procesie kształcenia, wychowania, opieki i terapii. Profesjonalne wsparcie dziecka /podopiecznego ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oparte na pełnej akceptacji, otwartości i autentyczności wynikających z relacji międzyludzkiej jest przejawem człowieczeństwa. Ludzie dla ludzi – młodszych i starszych - tworzyć powinni pedagogiczne/społeczne rozwiązania wdrażające do codziennej praktyki inkluzję i równe szanse dla wszystkich.

W niniejszej pracy wyodrębnione zostały trzy części. Pierwsza część – *Ustalenia teoretyczne* – przybliży Czytelnikowi poglądy teoretyczne na zagadnienie specjalnych potrzeb edukacyjnych ujawniających się u dzieci, uczniów. Przywołane zostały podstawowe regulacje prawa oświatowego, które wskazują na zakres i organizację pomocy psychologiczno-pedagogicznej realizowanej w polskim systemie oświaty. Przedstawione zostały również charakterystyki grup osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W końcowej części rozdziału znalazły się rozważania na temat alternatyw kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi we współczesnej rzeczywistości edukacyjnej.

Część tę, jak i każdą kolejną, zamykają *Zagadnienia syntetyzujące*, które tworzy zestaw pytań będących propozycją uporządkowania pozyskanej przez Czytelnika wiedzy, a zarazem powinny inspirować do dalszych poszukiwań poznawczych. Dodatkowo, w celu poszerzenia informacji o prezentowanych zagadnieniach wskazane zostały interesujące pozycje książkowe dotyczące zakresu tematycznego prezentowanego w danej części niniejszego opracowania.

Druga część opracowania została poświęcona *Ustaleniom diagnostycznym* związanym z funkcjonowaniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na różnych szczeblach edukacji szkolnej. W tej części Czytelnik odnajdzie informacje o zdiagnozowanych postawach nauczycieli

i uczniów gimnazjum postawionych przed dylematem włączenia do ich rzeczywistości szkolnej uczniów niepełnosprawnych. Problem ten również został podjęty w kolejnym podrozdziale, którego Autorka wskazuje na środowisko nauczycieli szkoły średniej drugiego stopnia wobec edukacji włączającej.

Osoba niepełnosprawna podlegająca wychowaniu instytucjonalnemu wchodzi stopniowo w rzeczywistość społeczną, stając się autonomiczną jednostką. O tym, jak przebiegać może ten proces usamodzielnienia Czytelnik przeczyta w trzecim podrozdziale.

Część diagnostyczną domyka rozdział prezentujący funkcjonowanie dziecka ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi – z Zespołem Sotosa – w grupie pełnosprawnych przedszkolaków. W przywołanym artykule Autorki prezentują ustalenia badawcze związane z określeniem oddziaływań instytucji, rówieśników na wieloaspektowy rozwój dziecka z dysfunkcją rozwojową.

Trzecia część to *Propozycje rozwiązań praktycznych*. Autorzy poszczególnych tekstów podrozdziałów zaprezentowali interesujące rozwiązania dydaktyczno-wychowawcze użyteczne i efektywne w pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Czytelnik znajdzie tu propozycje zastosowania oryginalnych, a zarazem skutecznych metod nauczania matematyki i fizyki. Na łamach tej części publikacji zaprezentowane zostały przykłady scenariuszy realizowanych w ramach edukacji włączającej oraz zajęć edukacyjnych w procesie rewalidacji osób z niepełnosprawnością intelektualną. Znajduje się tu również przykład zrealizowanej sekwencji działań terapeutycznych z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zamyka tę część książki.

Opracowanie zaopatrzone zostało w Bibliografię, Spis tabel, wykresów i rycin, a także Aneks, w którym umieszczone zostały przykładowe narzędzia badawcze zastosowane w procesie badawczym przez Autorów artykułów niniejszej publikacji.

Praca, która powstała jest wyjątkowa, po pierwsze, ze względu na jej Autorów – poszczególne artykuły to szkice dokonane przez Studentów podyplomowych studiów pedagogicznych o specjalności Oligofrenopedagogika, realizowanych w Wyższej Szkole Biznesu w Dąbrowie Górniczej. Przygotowane do publikacji teksty to interesujące fragmenty prac dyplomowych będących wcześniej przedmiotem publicznej obrony. Autorzy to czynni zawodowo, kreatywni praktycy, którzy na łamach publikacji dzielą się swoją wiedzą, doświadczeniem i przemyśleniami. Po drugie, wyjątkowość książki wiąże się z jej adresatem. Proponowana jest nie tylko obecnym nauczycielom/pedagogom, którzy pracują bądź będą pracować z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ale także kierowana

jest do rodziców takich wyjątkowych dzieci, by pomóc im w znalezieniu argumentów popierających wybór drogi edukacyjnej swojego dziecka, także by zachęcić do współdziałania z nauczycielami, wychowawcami.

Pragnę wyrazić serdeczne podziękowania wszystkim osobom, które przyczyniły się do powstania tej książki – Autorom, Władzom Uczelni, Kierownikowi Katedry Pedagogiki, i wszystkim życzliwym osobom, bez których wsparcia ta książka nie powstałaby.

Małgorzata Kitlińska-Król